

NOTAT

19. maj 2020
20/05760-1

Orientering af Folketingets Europaudvalg om EU-Kommissionens meddelelse om midlertidig statsstøtte som følge af Covid-19, "Temporary Framework"

Baggrund

På baggrund af den alvorlige situation vedrørende Covid-19 har mange lande, inklusive Danmark, fundet det nødvendigt at yde statsstøtte for at hjælpe virksomheder, der er hårdt ramt på økonomien, gennem krisen.

For at etablere en fælles EU-statsstøtteramme for håndtering af medlemsstaternes Covid-19 hjælpepakker, har EU Kommissionen vedtaget en meddelelse om midlertidige statsstøtteforanstaltninger som følge af Covid-19:

*"Temporary Framework for state aid measures to support the economy in the current Covid-19 outbreak"*¹ (herefter *Temporary Framework*)

Med denne meddelelse har Kommissionen vedtaget en midlertidig ramme, der sikrer, at medlemsstaterne kan få godkendt den nødvendige støtte hurtigt, samtidig med, at Kommissionen vurderer alle medlemsstaters støtteordninger på en ensartet måde.

Kommissionen har enekompetence til at afgøre, om statsstøtte er forenelig med Traktaten, og dermed om de ordninger, som medlemsstaterne anmelder, kan godkendes. Medlemsstaterne har således ikke mulighed for at udøve direkte indflydelse på Kommissionens meddelelser af denne type, men har alene udtaleret.

Kommissionen har vedtaget meddelelsen efter en hasteprocedure. Første del af *Temporary Framework* blev vedtaget den 19. marts 2020, og omfatter støtte i form af direkte tilskud, lån og garantier. Herefter har Kommissionen vedtaget en udvidelse af meddelelsen den 3. april, der omfatter støtte til forskning og udvikling, produktion af Covid-19-relevante produkter,

¹ Communication from the Commission, Temporary Framework for State aid measures to support the economy in the current COVID-19 outbreak (2020/C 91 I/01) [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XC0320\(03\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XC0320(03)&from=EN)

skattelettelser og lønomkostninger.² Endelig vedtog Kommissionen den 8. maj en udvidelse af meddelelsen, der omfatter støtte i form af kapitalindskud til virksomheder, der er kriseramte som følge af Covid-19.³

Dette notat har til formål at orientere Folketinget generelt om statsstøtte-reglernes anvendelse i relation til Covid-19, samt at orientere overordnet om de muligheder der er for at yde statsstøtte efter Kommissionens *Temporary Framework*.

Generelt om statsstøttere reglerne i relation til Covid-19

Statsstøtte der ydes i forbindelse med en sundhedskrise, skal - på linje med al anden statsstøtte - overholde EU's statsstøttere regler. Statsstøttere reglerne gælder således fuldt ud for de støtteordninger og hjælpepakker, som medlemsstaterne iværksætter som følge af Covid-19. Ordninger, der indebærer statsstøtte, skal derfor anmeldes til og godkendes af Kommissionen, før de kan iværksættes.

Hovedformålet med EU's statsstøttere regler er at sikre lige konkurrencevilkår for virksomheder på det indre marked. Derudover er formålet at hindre, at statsstøtte bliver anvendt på skadelig vis som en konkurrenceparameter internt mellem medlemsstaterne (statsstøtte-kapløb).

Der eksisterer allerede i dag muligheder for at yde statsstøtte til virksomhederne i en særlig situation som Corona-krisen.

Hvis medlemsstaterne tilrettelægger støtteordninger, så de gælder for alle virksomheder, f.eks. en generel lønkompensationsordning til alle virksomheder eller en helt generel suspension af betaling af skatter og afgifter, vil der ikke være tale om statsstøtte.

Hvis støtteordningerne kun finder anvendelse for visse virksomheder, fx de sektorer der er særligt ramt af Covid-19, eller fx kun gælder for små-om mellemstore virksomheder, vil der være tale om statsstøtte.

² Amendment to the Temporary Framework for State aid measures to support the economy in the current COVID-19 outbreak (2020/C 112 I/01) [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XC0404\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XC0404(01)&from=EN)

³ Amendment to the Temporary Framework for State aid measures to support the economy in the current COVID-19 outbreak, Brussels, 8.5.2020 C(2020) 3156 final (i skrivende stund ikke offentliggjort i EU-tidende) https://ec.europa.eu/competition/state_aid/what_is_new/sa_covid19_2nd_amendment_temporary_framework_en.pdf

I relation til støtteordninger, der oprettes som følge af Covid-19, er der overordnet set to udgangspunkter for at yde lovlig statsstøtte.⁴

1. Medlemsstater har mulighed for, som en direkte følge af Traktatens artikel 107, stk. 2 (b) at yde støtte, der kompenserer virksomheder for den skade de har lidt, som følge af naturkatastrofer eller af andre usædvanlige begivenheder. Kommissionen har faststået, at Covid-19 er en "usædvanlig begivenhed". For at medlemsstater kan yde støtte efter disse regler, må der kun kompenseres for det nettotab den enkelte virksomhed har lidt, som følge af Covid-19.
2. En anden mulighed er, at medlemsstaterne kan yde støtte efter Traktatens artikel 107, stk. 3 (b). Efter denne bestemmelse kan der også ydes støtte, der har til formål at afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi. For at medlemsstater kan yde støtte efter disse regler skal Kommissionen efter en afvejning finde, at de positive effekter af støtten vil opveje de negative, konkurrencebe- grænsende effekter.

Fælles for disse muligheder i Traktaten er, at Kommissionen kun vil godkende støtteordninger, der er nødvendige og proportionale. Derudover må støtten ikke stille virksomheder bedre end før Corona-krisen indtrådte.

Meddelelsens indhold

Temporary Framework giver mulighed for, under nærmere betingelser, at yde midlertidig statsstøtte til at afhjælpe virksomhedens likviditetsmangel som følge af Covid-19.

Følgende typer af støtte er omfattet:

- *Direkte tilskud, lån og garantier*
- *Støtte til Covid-19 relevant forskning og udvikling*
- *Investeringsstøtte til produktion af Covid-19 relevante produkter (fx værnemidler)*
- *Støtte i form af skattelettelser*
- *Støtte til lønomkostninger*

Støtten må ikke ydes til virksomheder, der allerede var kriseramte før 31. december 2019. Meddelelsen indeholder et særligt afsnit om muligheden for at yde midlertidig redningsstøtte i form af kapitalindskud til virksomheder, der er blevet kriseramte efter 31. december 2019 pga. Covid-19:

⁴ Det bemærkes, at såfremt en støtteordning opfylder kravene i De minimis-forordningen, en gruppefritagelsesforordning eller lignende, kan en Covid-19 støtteordning også ydes lovligt efter disse regler.

- *Støtte til rekapitalisering af virksomheder i krise som følge af COVID-19 udbruddet*

Direkte tilskud, lån og garantier

Der kan ydes statsstøtte i form af direkte tilskud, hvis støtten ikke overstiger 800.000 EUR/6 mio. DKK pr. virksomhed.⁵

Tilsvarende gælder for fx skatte- og afgiftslettelser, subsidierede lån, efterstillet gæld, garantier eller kapitaltilførsler, hvis den samlede nominelle værdi af foranstaltningen ikke overstiger 800.000 EUR/6 mio. DKK pr. virksomhed.

Der kan også ydes støtte i form af lån, herunder efterstillet gæld, samt garantier for et højere lånebeløb end 800.000 EUR/6 mio. DKK. I så fald stilles der krav om, at lånet eller garantien som udgangspunkt kun ydes/stilles i en periode på 6 år. Endvidere fastsætter Kommissionen i meddelelsen et minimumsniveau for renten eller garantipræmien, som gradvis skal øges år for år.

Lånebeløbet må som maksimalt udgøre det dobbelte af den enkelte virksomheds årlige lønomkostninger for 2019, eller 25% af virksomhedens samlede omsætning i 2019. Dog kan der tages særlige hensyn, hvis, det reelle likviditetsbehov er større, og behovet kan retfærdiggøres som følge af Covid-19.

Støtte til Covid-19 relevant forskning og udvikling

Der kan ydes støtte i form af direkte tilskud, lån eller skattefordele til Covid-19 relaterede forsknings- og udviklingsprojekter. Støtten kan fx gå til personaleomkostninger, omkostninger til digitalt udstyr, kliniske forsøg, opnåelse af patenter, medicinsk udstyr, desinfektionsmidler, personlig beskyttelsesudstyr mv.

Hvis der er tale om grundforskning kan støtten udgøre 100 % af omkostningerne, mens 80 % af omkostningerne kan dækkes ved industriel forskning og udvikling.

For at opnå støtte skal virksomheden/forskningsinstitutionen bl.a. forpligte sig til at give licens til tredjeparter i EU/EØS, på ikke-diskriminerende markedsvilkår.

Investeringsstøtte til produktion af Covid-19 relevante produkter

⁵ For virksomheder i fiskeri- og landbrugssektoren må støtten ikke overstige henholdsvis 120.000 EUR/900.000 DKK og 100.000 EUR/745.000 DKK.

Der kan ydes støtte til investeringer i produktion af COVID-19 relevante produkter, såsom lægemidler, inklusiv vacciner og behandlinger, medicinsk udstyr mv.

Der kan ydes støtte til alle investeringsomkostninger, der er nødvendige til produktionen af sådanne produkter og omkostninger til test af nye produktionsanlæg. Dog må støtten ikke overstige 80% af omkostningerne.

Støtte i form af skattelettelser

Statsstøttere reglerne finder kun anvendelse, hvis der gives en økonomisk fordel til visse virksomheder frem for andre. Hvis der gives skattelettelser, der gælder ens for alle virksomheder, vil der således ikke være tale om statsstøtte.

En midlertidig fritagelse eller udsættelse af skattebetaling for nogle eller nogle grupper af virksomheder som følge af Covid-19 vil udgøre statsstøtte. Der kan ydes støtte i form af sådanne midlertidige skattelettelser, der har til formål at afhjælpe virksomhedernes likviditetsudfordringer som følge af Covid-19. Det er en betingelse, at støtten ydes før 31. december 2020, og at den ikke strækker længere end til 31. december 2022.

Støtte til lønomkostninger

For at opretholde beskæftigelsen, giver *Temporary Framework* endvidere mulighed for at medlemsstaterne yder støtte til lønomkostninger, til virksomheder, som på grund af Covid-19-udbruddet ellers ville afskedige personale.

Hvis en sådan ordning gælder for generelt for alle virksomheder, vil den ikke være omfattet af statsstøttere reglerne.

Hvis ordningen er begrænset til at omfatte nogle eller nogle grupper af virksomheder, fx bestemte sektorer, der er særligt ramt af Covid-19 udbruddet, vil der være tale om statsstøtte. Der kan ydes en sådan støtte, hvis lønstilskuddet ydes over en periode på højst tolv måneder og under forudsætning af, at det pågældende personale opretholdes i støtteperioden. Det månedlige lønstilskud må ikke overstige 80% af den månedlige bruttoløn for medarbejderen.

Støtte til rekapitalisering af virksomheder i krise som følge af COVID19 udbruddet.

Kommissionen vil endelig, under særlige betingelser, kunne godkende, at der ydes redningsstøtte i form af kapitalindskud til ikke-finansielle virksomheder, som er blevet kriseramte som følge af Covid-19 udbruddet. Støtten kan ydes i form af statslige kapitalindskud- og / eller hybrid kernekapital.

Målet er at hindre unødvendige konkurser i virksomheder, der var levedygtige inden Covid-19, men som er kommet i solvensproblemer som følge af udbruddet.

I meddelelsen opstiller Kommissionen strenge betingelser for at godkende en sådan støtte, som kun skal ydes, hvis ikke anden passende løsning kan findes. Støtten må ikke overstige det nødvendige minimum for at sikre støttemodtagerens levedygtighed, og den må udelukkende vedrøre effekterne af Covid-19. Støtten må ligeledes ikke ydes til virksomheder, der var kriseramte før 31. december 2019.

For at opnå godkendelse af støtten stilles der derudover bl.a. krav til afkastet for statens investering, herunder at afkastet øges over tid, så der er et klart incitament for støttemodtageren til købe staten ud. Der stilles endvidere krav om en exit-strategi for den statelige investering, hvilket har til formål yderligere at understøtte, at der er tale om en midlertidig ordning.

Derudover kræver Kommissionen, at støttemodtageren underlægger sig en række begrænsninger i relation til betaling af udbytte, lønninger og bonusser, ligesom der vil være begrænsninger i muligheden for at tilbagekøbe aktier, opkøbe konkurrenter mv.

Når Kommissionen har godkendt en støtteordning ud fra disse betingelser kan medlemsstaterne yde støtte i form af kapitalindsud til flere støttemodtagere uden at skulle konsultere Kommissionen igen med henblik på en godkendelse af støtten.

Dog skal en sådan støtte, hvis den overstiger DKK 1.8 mia. / EUR 250 mio. pr. individuelle støttemodtager, anmeldes og godkendes separat af Kommissionen. Hvis der er tale om virksomhed med betydelig markedsstyrke på mindst et af de relevante markeder, hvor den opererer, skal medlemsstaterne endvidere iværksætte yderligere tiltag for at sikre, at effektiv konkurrence på disse markeder besvares.

Afrapportering og udløb af meddelelsen

Kommissionen stiller generelt krav om, at medlemsstaterne offentliggør og rapporterer til Kommissionen om den støtte der tildeles efter *Temporary Framework*.

Meddelelsen udløber den 31. december 2020.